

ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀ . (ՆՄԱՆՈՎԹԻՒՆ)

Կայ մի խեղճ աշխարհ, մի արեան աշխարհ։
Որի երկինքն է մթնած, խաւարած,
ծւ որի կրծքից բդիսում վշտահար
Արցունքի, արեան գետեր սրնթաց...

Կա՞ մի խեղճ աշխարհ, որի զաւակներ
Աւա՞ղ չե՞ն ապրում, այլ հնծում, տնքում.
Որոնց սրտերին ծանր շղթաներ
Ակոս են ծգում, արիմով ներկում...

Այնտեղ կայ միայն մի գնդեցկութիւն—
Այն է խեղճ մարդկանց յստակ, մուգ արեան.
Այնտեղ միմիայն մի օրէնք իշխում—
Սըրի ու թըրի թալանի շրջան...

Այնտեղ լծում են անասոնի տեղ
Խեղճ, թշուար մարդկանց իրենց սայլերին.
Այնտեղ իշխում է վայրենին ուժեղ
Իր կտրուկ թըրով թշուարի գլխին...

Այնտեղ է մարդկանց սեւ սպանդանոց—
Մարդը մորթում է ժանտ մարդու ծեռքով.
Մօր կրծքին փարած մանուկն ալախոս
Իր մօր հետ կիսում լոկ մի՛ հարուածով...

Այնտեղ որոտն է թնդում սաստկագին
Արիւն-կայծակներ սաստիկ շնչելրվ...
Աւեր է թողնում... կրկին խիստ ուժգին
Երկինքը մթնում թանձր ամպերով...

Այնտեղ քարերն են լալիս այդ մարդկանց
Արիւն-ծով սրտից. երկինքը տիրած
Երգում մրմուռ ազգի քազմատանջ.—
Արցունք են թափում մարդկանց հետ գրկուած...

Կայ մի խեղճ աշխարհ, մի արեան աշխարհ
Որ կերակրում է զայլերի քերնում.
Շղթաների տակ տանջում շարաշար,
«Օզնեցէք, մարդիկ, օզնեցէ՞ք»... կանչում...

Այդ ղժքախտ մարդիկն են իմ խեղճ եղբայրներ—
Հայերն են, որդիք-ծով թշուառութեան.
Նրանց տանջողն են մարդիկ-զազաններ.
Արեան երկիրն է իմ մայր Հայաստան...